

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3
За стране земље на годину	9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

5 Августа 1902 год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић. Од одборника присуствовали г. г. М. Штрбић, К. Н. Лазаревић, Милан Димић, Димитрије Наумовић, Д. Б. Миловановић, Борђе Н. Петровић, Љуба Дојчиновић, Урош Благојевић, Јован Максимовић, Јанаћ Константиновић, Милош Валожић, М. Борђевић, А. Шток, М. О. Петровић, Дам. Стојковић, Мих. Вобић, К. Теодосијевић, Св. Јанковић, М. Кладис, М. Капетановић, Јов. Смедеревац, Никола И. Димитријевић, Р. Драговић, Милован Миленковић, Д. Тадић, Тома Цинцар-Јанковић,

За деловођу Милција Јовановић.

I

Председник извештава да је на дан 23 јуна

т. г. извршен избор 30 одборника и 15 њихових заменика за београдску општину, и да су избрани за одборнике: г. г. Тоша Михајловић трг., Милан Капетановић, проф. вел. школе, Михаило Бобић, професор гимн., Стеван Веселиновић, референт мин. просвете, Манојло Клидис, трговац, Др. Јов. Ђурић, апотекар, Милан Павловић, трг., Алекса Н. Кремановић, трг., Коста Др. Ризнић, трг., Живојин Перић, проф. вел. школе, Коста Главинић, проф. вел. школе, Др. Марко Т. Леко, проф. вел. школе, Димитрије Н. Тадић, адвокат, Соломон Азријел, трг., Михајло Штрбић, кројач, Адоф Шток, предузимач, Јован Смедеревац, инжињер, Димитрије Б. Миловановић, члан касације, Раденко Драговић, тргов. дрвар., Милован Миленковић, трговац-сарач, Јанаћко Константиновић, бакалин, Милош Валожић, књијар, Стеван Д. Поповић, пензионер, Коста Теодосијевић, дрвар трг., Божа Живковић, индустријалац, Милан О. Петровић, инжињер жел. директ., Коста Лазаревић, бив. дуванц., Др. Милан Радовановић, физикус окр. београдског, Др. Јован Данић, упр. болн. за душев. болести, и Богоје Јовановић, кафеџија.

За одборничке заменике г. г. Пера Новковић, рентијер, Урош Благојевић, учитељ у пензији, Милан Димић, цигљар, Михаило Борђевић, бакалин, Борђе Тошић, столар, Борђе Петровић, трговац, Аксентије Аксентијевић, рентијер, Дамњан Стојковић, хлебар, Тома Цинцар-Јанковић, цариник, Никола И. Димитријевић, кафеџија, Светозар Јанковић, рентијер, Лазар Матић, јорганџија и Љубомир Дојчиновић, економ.

На овај избор није поднета жалба до данас, према томе избор је пуноважан, моли присутну господу одборнике да изволе положити заклетву на основу чл. 106 закона о општинама.

За тим је парох београдски г. Никола Стевановић извршио заклетву присутних одборника, и пошто су исту потписали, оверио је и предао председнику да се чува у архиви општ. суда (чл. 106 општ. зак.).

II

Прочитан је записник одборских одлука од 5 јуна т. г. и примљен без измена.

III

Г. Тома Цинцар-Јанковић моли председника да он проучи уговор закључен између општите и трамвајског друштва, тврди да се у уговору не прави разлика између коњских и електричних трамваја, и да би према томе требало друштво да врши оправке калдрме између шина и по 30 сантиметара са обе стране, без разлике да ли је трамвај коњски или електрични.

Председник прима ову напомену, и кад ствар проучи поднеће извештај одбору. Одбор је примио:

К знању говор г. Томе Цинцар-Јанковића и одговор председника.

IV

По прочитању акта којима се траже уверења о владању и имовном стању Абр. 6355, 6429, 6430, 6431, 6472, 6689, 6690, 6751, 6823, 6834, 6825, 6839, 6840, 6953, 6954, 6955, 7021, 7023, 7024, 7050, 7056, 7106, 7107, 7113 и 7136, одбор је изјавио:

Да је: Коста Лазаревић, столар доброг владања и доброг имовног стања; Борђе Васиќић трговац доброг владања а средњег имовног стања, и да су му непознати: Божидар Живковић трг. помоћник, Чедомир Солујић бив. финансијски стражар, Иван Петровић њеваџија, Љубомир Цветковић слуга, Василија жена Благоја Костића кочијаша. Обрен Секулић трг. помоћ. Даница ћерка Борђа Јоксимовића свирача, Даринка жена Светозара Стојановића свирача, Стеван Тошић б. чобанин, Владимир Станојевић олд., Светозар Ранђић трг. помоћ., Глигорије Миленковић и Јован Глигоровић, б. чувари, Жарко Богојевић б. ђак. Бела Вајзер кројач, Живојин Маџаревић општрач, Владимир Видановић бив. келнер, Ленка ж. Карла Фабијана фијакеристе, Станко Савић б. чин. официр. задр., Драгољуб Планинчић бив. чув. осуђеника, Дестан Буљуновић и Мехмед Мустафа бозаџије, Роза Сагорешег литрикерка, Борђе Димитријевић надн., Драга Борђевићева олд., Драгутин Коџић бив. контролор, Петао Вукојевић продавац новина, Софија Кромчић олд., Јоксим Милосављевић, Миленко Трифуновић бапшовански момци, Милан Тодоровић касап. момак и Борђе Дамњачовић надничар.

V

По прочитању молбе Ст.бр. 2 085, одбор је одобрио:

Да се Драгомиру С. Никетићу може издати тражено уверење о породничном односу.

VI

По прочитању акта Абр. 5503, којим се тражи уверење о имовном стању за Катарину жену М. Стефановића, одбор је овластио:

Суд да по свом нахођењу изда уверење пошто прибави податке о имовном стању Катаринином од њеног стараоца Рад. Лишанчина.

VII

По прочитању решења суда од 15 и 31 јула тек. год. Абр. 6595 и 7029, о одређеној цени хлебу за другу половину месеца јула тек. год. и за прву половину месеца августа тек. год. одбор је примио к знању:

Са одобрењем ових решења општинскога суда.

VIII

По прочитању молбе Абр. 6284, 6376, 6428, 6539, 6579, 6614, 6809, 6828, и 6964, одбор је одобрио:

Одсуство од дужности службеницима општинским:

Кости Јовановићу, геометру за један месец;

Боки Андрејевићу чин. за пет недеља; Францу Копти бапшовану за двадесет пет дана;

Петру Јовановићу настојнику кланице за један месец дана;

Сретену Н. Трифковићу за двадесет дана;

Раки Мутавџићу шефу грађевинског одељка за шест недеља;

Драги М. Марковић бабици за петнајест дана;

Тодору Мојсиловићу позорнику за један месец;

Свима ће се одсуство рачунати од дана када га буду употребили.

IX

Г. Јован Смедеревац скреће пажњу председнику, да је телеграфска управа, полажући каблове за телефон кроз Београд, раскопала тротоаре, а приликом намештања истих, мајстори који овај посао раде, поломили су тротоарско камење, нарочито код позоришта и у Васиной улици, тако да је тротоар на тим местима тако искварен да се мора сав изменити; моли председника да предузме кораке да се тротоари доведу у исправно стање као што су били пре овог раскопавања.

Председник изјављује да је он наредио грађевинском одељењу да оно ову ствар извиди и да о томе поднесе извештај који ће он и одбору изнети, одбор је примио к знању ову напомену г. Смедереваца и изјаву председника.

ЛИСТАК

„ТАЈМСОВЕ“ УСПОМЕНЕ

НА

ДРУГУ ПОЛОВИНУ ДЕВЕТНАЈЕСТОГА ВЕКА

ТРЕЋИ ДЕКЕМБАР

1863

ЛИНКОН НА БОЈИШТУ ГЕТИСБУРГА *)

У прошли четвртак претворено је бојиште Гетисбурга у народно гробље Северне Америке, и над њиме је извршено и одговарајуће првено посвећење. Тужној свечаности присуствовали су: Председник Линкон и министри г. г. Суард и Еврет, као и гувернер Пенсилваније г. Сијмур. Том приликом држао је г. Председник Линкон једну складну беседу, из које ми дозволите да извадим ово неколико речитих потеза:

„Пре осамдесет и седам година (рече г. Линкон) наши претци позваше у живот на овоме огромноме континенту нову државу и нову нацију, и задахнуше ју духом оне слободе, која нас учи: да су сви људи пред Богом равни. Али ево и друга година како се ми купам у крви грађанска нам рата, за слободу и једнакост људску, и како још не знамо: да ли је суђено новоме свету да буде слободно огњиште свачијега рода и племена, или само нова домовина старог робовања. Ми стојимо на циновскоме разбојишту крвавога Гетисбурга, и стојимо питајући се: шта ће од нас бити?... Од своје стране, ја само могу рећи: да смо ми данас овде само за то: да се можемо поклонити гробовима оних који падоше да би ми могли стојати, који умреше да би отаџбина могла живети. И право је што ми то радимо, и лепо је што ми то чинимо. Јер, храбри људи који се на овоме мегдану храбро бореше, па који у његов велики гроб јуначки и лепоше, ти људи урадили су много и много више него што смо ми и кадри признањем наградити. У истини, свет ће мало памтити шта смо ми овде рекли, али неће никада заборавити шта су ови људи овде урадили. Наша је улога овде тако скромна и тако малена, да ћемо ми наш прави дуг достојно одужити само онда, ако, продужавајући јуначко дело њихово, достојно и докажемо: да ови људи, да ови ратници, нису овде умрли узаман. Решимо се, дакле, на овоме све-

*) У четворогодишњем грађанскоме рату између северних и јужних држава Северне Америке, битка на Гетисбургу показала се као прва у којој је осведочено надмоћије Севера над Југом, и прва која бележи прелом у корист северачког оружја; јер су све донде јужњаци односили победе дан северним војскама.

томе месту, и заверимо се: да ћемо бити достојни оваких примера, оваких жртава. И онда ће, божјом милошћу и божјом помоћу, наша отаџбина доживети ново рођење слободе; и онда држава која почива на темељу човечанске љубави и слоге, која је створена народом за народ, таква држава и неће и не може ишчезнути са лица ове божје земље“.....

АПРИЛ 27

1865

УБИСТВО ПРЕДСЕДНИКА ЛИНКОНА

Глас који данас добисмо из Америке одјекнуће тужно и у целој Јевропи. Председник Уједињених Држава Аврам Линкон пао је од убилачке руке, а сва је прилика да је иста судба стигла и његовога министра г. Суарда. Како нам депеше јављају, црни злочин извршен је у вашиingtonскоме народноме позоришту, од руке глумца Вилкса Буша, и у часу кад је несретни председник седео мирно у својој ложи, у друштву своје жене и неких пријатеља. Убица је постигао свој наклени циљ под изговором да има неку врло важну државну ствар да саопшти Председнику републике. Готово једновремено, и под сличним изговором, продро је у кућу г. Суарда, и до болесничке му постеље, саучесник председниковог убице, и ножем му задао неких *пет* опасних рана. Председник је издану сутра дан у јутру, а г. Суард се још тада борио са душом, — поред свога сина, који је такође смртно рањен, јер се десио поред свога болеснога оца, и бранио га, како је могао, немајући никакво оружје у рукама.

Пошто су оба убица позната, али не само као приватне личности, него и као страсни приврженици Југа, то крв њиховога црнога дела и свирепога злочина пада не само на њих, него и на *ствар* и на *барјак* коме су они хтели да послуже. Злочин је, у осталом, тако грозан, да ће срећа бити ако се судеком истрагом непобитно докаже: да су тајну његову знале само ове две свирепе убице. Велимо, срећа бити; јер је Југ и онако већ сломијен и сузбијен, и јер му ни какве вајде нема и не може бити од мртве главе председника Линкона. Баш на против, ту за њ може бити само нове и страшне штете, у природноме огорчењу Севера и распаљивању народних му страсти и освете. Ми не знамо и не умемо да погодимо, шта је хтео овај нови *Иростраш*, овај глумачки убица Вилкс Бут — ако му је само жалосна слава жалоснога претходника у историји давала да спава. Г. Линкон није му лично никакво зло учинио, а, као што

рекосмо, ствар Југа, и онако неправедна, ту може само изгубити и горе страдати. Дуга и сјајна одбрана јужњачкога Ричмонда ту може само потамнети; гордо војводство једнога Лија, јунаштво и понос једнога Диксона, ту могу само и незаслужено стећи једну љагу на своме образу. Јест, после оних нереда у Њу-Јорку и прџавштина у Вермонту, долази ово грозно убиство у Вашингтону, да сенком греха, да жигом злочина, покрије четворогодишњи отпор ратни надмоћној сили Севера, и да баци вео срама на толике сјајне победе у крвавој Вирџинији. Али да се вратимо несретној а великој жртви.

Дакле, ми нећемо ни сени једнога Линкона учинити ту неправду, да тврдимо: да је на гробу његову Америка сироче без мајке. Прекоморска република је богата у државницима, као што је богата у патриотима. Али опет за то, није могуће без дивљења, па и без дубоке туге, стати пред трагичну слику америчкога самоубица, америчкога самораста, Аврама Линкона. Довољно нам је сетити се да је тај човек, за мало не и неписмена величина Америке, да је то некадањи *шестераш* у држави Илиноју, и да га је проста сила природна му дара, колико год и једна слепа игра америчкога партизанскога ината, издигла на висину државнога поглаварства! Али дела су ту, али још жива историја је ту, која нам налаже да истину говоримо, да право сведочимо. Аврам Линкон је оправдао наде које на њ и нису никако полагане, засијао је радом који се од њега није ни очекивао. И не да је он био човек без мана или без погрешака. Без тога већ нико није. Али оно његово здраво суђење, оно његово жарко родољубље, и оно његово узорито *пошшење*, морали су му, пре а после, стећи народно уважење, народно поштовање и поверење. Он није био дипломата у модерноме смислу те речи, али је умео многи заплетени задатак политички из основа решити, као што је умео, и без школске реторике, својим природним беседништвом слушаоце своје очарати. Нарочита му је одлика била *господарство над самим собом* — господарство и у речима, а не само у делима — што није мала ствар ни мала снага у бурним временима грађанске заваде и грађанска рата. Сиromашак, да не речемо и простак, по пореклу, Аврам Линкон умире као мученички *поглавар* свога народа и своје државе; а ми, Енглези, као браћа његова с ову страну сињега мора, жалимо у њему губитак једног од оних светлих ликова историје, који нас поносно подсећају на најлепше карактере рођена нам рода и племена.....

ПОГОВОР СИРОТИЊСКОЈ КЊИЗИ

* * *

У мају о. г. добијем ову молбу:

— Препокорно усуђујем се замолити... Да узмете у заштиту мене, матер са шесторо деце која су иза свог оца сирочићи остали, тако, да хлебом нисам у стању да их нахраним, јер никаквог имања немам, нити ми је остало како овде, тако и на другом месту. Због велике оскудице нисам била у стању ни једно дете да дам у школу, те да себи најнужнија знања прибаве.

По смрти мог мужа Ж. Т. бив. практиканта у Л... обраћала сам се општини Л-ској за помоћ, али је нисам добила.... У овакој нужди обраћам се.... да укажете помоћ сирочади, која је остала и без свог ранитеља, па ће остати и невјеже, без науке.

Покорна

К. Т.....

Кад сам овај акт добио, отишао сам одмах у стан молитељице (јер обично ја ово сам лично радим). Она је седела у једној забаченој улици у Београду. На стану била су врата разбијена; у прозорима није било стакла; соба није била патосана. Ствари у соби готово никаквих: један сломијен сто; две изломљене столице. У једном ћошку једна стара и искрпљена сламарица у којој ни сламе довољно не беше. Ето у том стану живи ова бедна жена са шесторо деце. Деца су бледа, сува као попијена; ни једно од њих није ни очешљано, ни опшшано, а сва су и гола и боса, готово прави дивљаци. Најмлађе је од њих шест година и свако је старије од њега од прилике за две године, и само је најстарије од њих ишло у школу; троје је од њих мушко, а троје женско.

Ова породица пре две године досељена је у Београд и о њој нико не води рачуна. Шта ли се — помислих — спрема од ових шест божјих створова, и шта ће с њима бити?

— А што ти, снашо, не шаљеш децу у школу? упитах ја матер ове деце.

— Та какву школу, господине? — Ја не могу ни толико да зарадим, да их одраним, а о школи не смем ни да помислим.

— Па што ниси које дала у службу? — наставих ја.

— Како да дам господине *голу* децу у службу, и ко би их примио?....

Општина је учинила што је могла; али, ако се и поред општине ко не побрине за овакву голотињу, из њена ће нам јада нићи још јаднији чланови друштва и државе. Овакви случајеви нису ретки ни у Београду ни у Србији, а они доиста не служе на част нашој „цивилизацији“.

* * *

Свршио је учитељ школу, али је као учитељ оцењиван *слаб*; за то пређе у привреду. Док је био учитељ писао је о привреди, а као привредник пише о просвети. У привреди постане приличан чиновник и ожени се. Док је био нежењен помагао је оца, али како се оженио — ни да га види. Отац стар, онемоћно за рад, куда ће

О Б Ј А В А

Пошто на дан 5 августа тек. год. није било према закону довољно поднетих оферата за набавку **2800 куб. метара бучкових дрва прве класе** за огрев канцеларија и осталих општинских одељења, то ће се за набавку горње количине дрва, поново држати офертална лицитација.

Дан примања оферата је 16 августа тек. год. у 10 часова пре подне.

Кауција се полаже при подношењу оферата у 2500 динара у новцу, у срп. држав. хартијама од вредности или у непокретном имању.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског, сваког радног дана за време канцеларско.

Позивају се заинтересована лица да у овој лицитацији учествују.

Од суда општине београдске 6 августа 1902 год. АБр. 7137, у Београду.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске издаваће под закуп путем јавне усмене лицитације, следећа своја добра и то:

I. На дан 2 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне њиву постојећу код Убанлића винограда, (стари општински сењак). Кауција 50 динара.

II. На дан 3 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне, кућу у Скадарској улици под бр. 15. Кауција 100 динара.

III. На дан 4 Септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне земљиште звано „Табак Ибрахимов Чајир.“ Кауција 100 динара.

IV. На дан 5 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне два дућана у Дубровачкој улици испод Читаонице. Кауција 120 динара.

V. На дан 6 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне њиву испод старе општинске кланице. Кауција 80 динара.

VI. На дан 7 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне, земљиште код гасног резервоара. Кауција 80 динара.

VII. На дан 9 септембра т. г. од 2 до 5 сати после подне, плац у Дубровачкој улици, преко пута кафане зване „бела лађа.“ Кауција 100 динара.

Кауције се полажу при лицитацији у готовом новцу или у срп. држав. хартијама од вредности.

Лицитације ове држаће се и то:

Под бр. I, II, IV и VII на лицу места поменутих имања;

Под бр. III и V, пред кафаном Ђорђа Димитријевића „Наполеона“; а

Под бр. VI пред господарском механом.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског, сваког радног дана за време канцеларско и при лицитацији.

Од суда општине београдске 31 јула 1902 год. АБр. 6855, 6856, 6857, 6858, 6859, 6860 и 6861, у Београду.

О Б З Н А Н А

Суд општине београдске обзнањује да је рок за обнављање турнуса гробова за одрасле у парцелама 20 и 21 а за децу у парцели 11 православне вере истекао и да је прекопавање истих гробова отпочело.

Скреће се пажња фамилијама сарањених у поменутих парцелама да што пре обнове турнуса, како им се гробови не би прекопали.

Обнова турнуса и плаћање одржавања гробова врши се сваког дана на каси општинске благајнице.

Од општине београдске 11 маја 1902 год. Београд.

О Г Л А С

Суд општине града Београда, према молби кобасичара овлашних, а на предлог Управе трошаринске, решењем својим од 17 т. м. АБр. 6688, учинио је измену у тачци 7. приврем. упуства, штампаног у бр. 22. Општ. Новина за наплату трошарине на предмете у вароши, да се на производњу кобасица утрошених у вароши, узима *доплата 5 пара на кило*, у место 10 пара.

Ово се саопштава произвођачима ради знања.

Од Управе општин. трошарине 18 јула 1902 г. Бр. 2193.

О Б Ј А В А

На основу наређења и одобрења г. министра војног ЕПМ 3720 од 8 јуна тек. године има се за гарнизон београдски набавити за ову годину 1,500.000 килограма сена и 500.000 килограма сламе и то куповином од народа комисијски у београдском војном сењаку.

Сено се плаћа по *чет динара* од 100 килограма, а слама по *два динара* од 100 килограма.

Комисија ће ове артикле прегледати и примати сваког радног дана од 6—12 часова пре подне и од 2—7 часова по подне.

Примање ће почети од 10. ов. м. а плаћаће се готовим новцем.

На основу захтева команде дунавске дивизијске области од 26 јуна тек. године ЕМ 3895 суд београдске општине објављује предње београдском грађанству.

Од суда београдске општине 1 јула 1902 г. АБр. 6083, Београд.

О Б З Н А Н А

Многи београдски грађани, као и официри који приликом продаје своје стокве, не знају где и како могу добити сточне билете за исту, услед тога лутају по неколико дана по ненадлежним канцеларијама док не наиђу на ону у којој тај посао могу обавити.

Стога да би сопственици стокве што пре сточне билете добили, нека се ради објашњења обраћају кланичном одељењу општинског суда, које ће их даље упућивати где треба да исти посао сврше.

Од суда општине града Београда 6 Јула 1902 год., АБр. 6294, Београд.

Грађанству београдском

На захтев духовног суда епархије београдске а на основу наређења Управе града од 3 ов. м. Бр. 12124 суд општине београдске позива београдско грађанство, да при смртним случајевима, у споразуму са надлежним свештеником одређује време за опело и спровод умрлих лица, како се не би у будуће десило, да се опело у цркви врши у времену кад треба да се врши вечерње или друго које богослужење у цркви.

Од суда београдске општине, 9 маја 1902 год. Београд, ББр. 2659.

шта ће, него се обрати суду и замоли га, да натера његовог сина, да му да издржавање. Суд га осуди и саопшти му решење, по коме је морао давати оцу извесну помоћ месечно. Али, да би он ово осујетио каже суду, да он прима оца, да код њега седи, па да заједнички живе како могу. Отац ово једва дочека и оде сину... али после три дана добије отац анонимно писмо у коме му се прети да ће погинути, ако даље остане код сина. Он овом неверова, али после неколико дана, једног јутра рано, ступи у његову собу син, коме се он јако обрадова, јер мишљаше, да је дошао да га обиђе и види шта ради. Али место поздрава, син га шчепа за гушу, и обори на земљу и поче ногама газити... Старац стаде запомагати... у том дотрчи свет, и једва одбрани старца од сина... Да ли је и ово „цивилизација“ донела у нашу земљу? Ако није, онда зар би овакав син и даље могао остати у државној служби?!

До овог догађаја старац је живео у Београду и имао помоћ од општине; тада, ваљда од срамоте,

побегне у свет, и сад се потуца по свету са изгледом да умре под туђим плотом.....

* * *

Свршио је Вел. Школу, *правни* одсек. У друштву познат под именом „*Јураш*“ Био је *судски секретар* и недавно стављен у пензију. Породице му је дао Бог доста, а пензија је мала; за то се обраћа општини за помоћ са овом молбом:

— „Ја као београдски грађанин који плаћам порез, прирез и комору годишње 90 дин. држави српској, умирем очајнички са моје шесторо ситне деце од зиме и глади, пензија ми је сувише мала и незнатна, није довољна ни за самца а не кмоли за осморо чељади да платим квартир и кућевне сиротињске намирнице а од одећа и обуће нема ни помена идем бос као говече са децом у сред зиме, а Држава о мени као саграђанину слабо води рачуна, рада поштенога тражим, рада нити ми Држава нити општина даје који одговара моме чиновничком положају, јер

за патролцију се примити не могу нити смем по закону о чинов. грађ. реда.

Молим општински суд вароши Београда да реши да ми се из сиротињске касе изда нека новчана помоћ да узмем деци хлеба и дрва, јер је дете најмање од шест месеци и морају помрети од зиме и глади у сред престолнице.

25 Јануар 19.. г.

Београд

Понизни

Овоме писму не треба коментара. На орџиналу не зна се шта је жалосније: да ли стил да ли стилизација, да ли језик или пунктуација, итд?. Не треба се чудити што је стављен у пензију, али се мора свако чудити: како је овако неписмен човек могао проћи кроз толике школе, па још и до секретара судскога дотерати....., *Наставници*, и ви други *надлежни*, ови се и оваки случајеви тичу вас, а не општине.

ПОД НАЈВИШОМ ЗАШТИТОМ ЊИХОВИХ ВЕЛИЧАНСТАВА
КРАЉА АЛЕКСАНДРА I. И КРАЉИЦЕ ДРАГЕ
ДРУШТВО ЗА ЧУВАЊЕ НАРОДНОГА ЗДРАВЉА

ПРОГЛАС

ПРИЈАТЕЉИМА НАРОДНОГА ЗДРАВЉА

У недељу 19 маја ове године састао се у дворници Велике Школе у Београду најодабранији свет да се посаветује о томе: на који начин да се помогне нашем народу, те да очува оно што је свакоме човеку најмилије и најскупоценије, а то је здравље. Опште је познато, да се човек сећа вредности свога здравља тек онда, кад га почне да губи. Исто је тако знано како се у нас недовољна пажња обраћала том најважнијем чиниоцу народнога опстанка. Све што је до сада за народно здравље у нас урађено, урадили су само они, који су својом службеном дужношћу били позвати да раде на томе. Државни санитет једини је улазио у ову мучну борбу, и он је чинио колико је, по свом службеном положају, могао да чини. Признати се мора, да је овај рад био недовољан и без онога успеха какав би нас могао задовољити. Тако је то морало да буде. Јер на једној страни биле су хиљаде и хиљаде предрасуда и дубоко укорењених штетних обичаја, на другој поједини лекари, којих је број и данас мален, те да могу прихватити борбу против толиких предрасуда и злих навика, а камо ли са свима се успешно борити и победити. Шта је могао учинити један човек у читавоме срезу, па ма тај човек био силан и плодан у своме послу и својој преданости служби. Он се осећа незгодно, готово очајнички, што мора да доказује својој околини тако просту ствар: да је здравље битна основица за свестрани напредак и човека појединце и друштва у држави. Српски чувар народнога здравља био је „сламка међу вихорове“.

Оставити да ово стање и даље траје, значило би напустити најбитније интересе нашега народа, значило би допустити да предрасуде, незнање и нехат руше оно што је основа за целокупни државни и друштвени живот једнога народа, значило би не водити рачуна о будућности народа, јер здравље једнога народа основа је за целокупни његов просветни и материјални напредак.

Полазећи с основе да је здравље највеће богатство, као што у истини јесте, конференција, сазвата у дворници Велике Школе, с одушевљењем прихватила је мисао да је време и неодложна потреба да се у нас оснује нарочито друштво, коме ће бити задатак да ради на чувању и неговању народнога здравља, да живом речју, писменом поуком и угледним примером показује народу чега му се треба чувати и шта му треба радити па да разумније, корисније и задовољније поживи. Друштво би тако исто оснивало, као савремене задужбине, корисне установе по здравље народно и притицало би у помоћ знањем, новцем и душевношћу онде где се појави трајна или прека напаст здрављу народноме.

После овако једнодушне одлуке приступило се одмах и остварењу замисли од које се тако плодан и користан рад очекује. Одмах је изабрат главни одбор од 25 чланова, и њему је стављено у задатак, да оживи замисао о оснивању Друштва за чување народнога здравља.

Изабрати чланови главнога Одбора свршили су све претходне послове. Они су утврдили друштвена правила, спремили све што треба, те да се, помоћу Божијом, може приступити послу, који треба нашем народу да буде од највеће користи.

И ми данас овим долазимо свима пријатељима народне будућности, свима онима који верују да је само здрав и чист народ кадар за велике националне и културне задатке, свима који воле своју отаџбину, свима који у здравоме подмлатку гледају велику отаџбину своју, да сви приђу колу људи, који су решени да свом душом, по својој скромној могућности, учине што за чување и неговање народнога здравља.

Посао је велики, тежак али и врло племенит. Зар има што благородније и узвишеније но учинити колико ко може те да својему ближњему помогне да очува оно што му је најдрагоценије: здравље. „Од ове љубави веће нема: да ко душу своју положи за пријатеље своје“, записано је тако још у светој књизи слова Божијег. А кад су ти пријатељи цео народ, који представља оно што је Србину најсветије и што управо чини Србина срећним и великим, тада се тек може проценити огроман задатак и необична корист од овога друштва.

Колико је свети, велики и огроман задатак, који је себи ставило ово друштво, нека буде доказ и то што су Њихова Величанства наш узвишени Господар и Краљ Александар I и наша племенита Краљица Драга с висине престола повели први коло за рад на овом народноме задатку и с пуно љубави узели под своју моћну заштиту Друштво за чување народнога здравља. И Господар и светла Краљица с одушевљењем ушли су у круг људи, који су решени да помогну народноме здрављу, а то ће рећи да учине колико год могу да Србија буде силна и јака. И наш витешки Краљ опет је засведочио колико Му је Србија на срцу.

Вођен срећном звездом Обреновића, главни Одбор верује, да ће наћи у десетине хиљада добрих људи одзива за посао који се ево у име Господа започиње. Главни је Одбор решен да предано и с пожртвовањем служи мисли коју су му оставили у аманет онако одлични људи, Срби и патриоте народне. Он ће радити колико год може и по своме најбољему знању, верујући да ће Господ благословити овакав рад за народ.

Први посао би био да се на основу правила, која су објављена у новинама, и која су разаслата многима, свуда изврши упис у чланство и образују месне дружине. Иницијативу за те послове треба да узму лекари, свештеници, професори, учитељи, и други просвећени синови народни: трговци, занатлије и тежаци, сви који воле свој народ и који верују да наша будућност зависи од тога колико ће народ бити здрав. Они треба да сложено образују привремени Одбор и да сазову конференције и зборове народне, и да на њима подесним начином објасне преку потребу, задатак, начин рада и организацију друштвену и да изврше образовање месне дружине.

Тако се месне дружине могу образовати у селима кад има 10 чланова, у варошицама 20, у варошима 50 чланова. Чланови редовни плаћају на годину пола динара, помажући 5 динара, утемељачи 100, добротвори 500, а народни добротвори 5000 динара. С оваким условима, главни се Одбор нада да неће бити засеока у целој отаџбини који неће имати месну дружину. То захтевају најбитнији интереси свакога места.

Чим се која дружина образује, треба о томе одмах известити главни Одбор, и он ће са своје стране учинити што год може, те да свако место, које има дружину, осети корист од таквога предузећа, а кад то буде, познаће се и на свестраном напретку народном целокупне отаџбине наше.

С том вером главни Одбор и упућује овај позив, очекујући да ће му се делом одазвати многобројни редови Срба и Српкиња.

Благајник
Никола Спасић
 *Пословође:
Др. Мих. Величковић
Др. Рад. Вунадиновић
Љуб. Јовановић
Ђока Ивковић

Почасни председник
Архијепископ београдски и Митрополит
Србије

ИНОКЕНТИЈЕ

Чланови Главног Одбора:

Председник
Др. Мих. Марковић
 Потпредседници:
Др. М. Милићевић
Др. Ник. Ј. Петровић

Генерал Драгутин Франасовић, Катарина Поповићка, Живан Живановић, Др. Милан Јовановић — Батут, Др. Јов. Данић, Милован Маринковић, Коста Главинић, Др. Вој. Суботић старији, Прота Ник. Божић, Никола Трифуновић, Ђура Вајферт, Љуб. Крсмановић, Др. Коста Николић, Стев. Ђурчић, Др. Ник. Вучетић, Др. Влад. Поповић и Др. Слоб. Рибникар.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА